

ERA.T-76.1.2702

R-2883 1

EESTI NSV MINISTRITE NÕUKOGU RIIKLIK EHITUSKOMITEE
VABARIIKLIK RESTAUREERIMISVALITSUS

OBJEKT: Eesti NSV mõisaarhitektuur

ŠIFFER NR.

TELLIJA: ENSV MN Riikliku Ehituskomitee

Arhitektuurimälestiste Kaitse Inspeksioon

TEOSTAJA:

Vabariiklik Restaureerimisvalitsus

VILJANDI RAJOONIS ASUVATE MÖISATE NIMESTIK

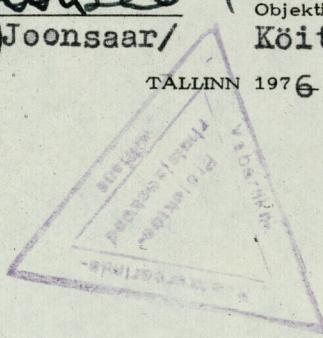
u

Juhataja: J. Puustak
Peainsener: Ispe
Peaarhitekt: K. Aluve
Juhataja
asestaja: /A. Joonsaar/
Projektjaoskonna
juhataja: /A. Joonsaar/

Peaspetsialist
ajaloo alal: H. Üprus
Peaspetsialist
arhitektuuri alal:
Projekti
peainsener:

Objekti autor: J. Maiste
Köite koostajad: J. Maiste
L. Külm

TALLINN 1976

2

Käesolev köide "Viljandi rajooni möisate nimestik", mille koostasid VRV tehnik L. Külm ja ajaloolane J. Maiste, kuu-lub Restaureerimisvalitsuses tehtava Eesti NSV möisate inventariseerimise eeltööde koostisesse.

- Nimestiku koostamisel oli esimeseks operatsiooniks möisate leviku ja arvu kindlaks määramine vastavalt ajaloolis-administratiivsele jaotusele, s.o. maakondlikus ja kihelkondlikus alluvuses. Töö toimus põhiliselt nelja allika alusel;
1. L.A. Mellin, Atlas von Liefland oder der beyden Gouvernementen und Herzogtümern Lief- und Ehstland und der Provinz Gesel, Riga und Leipzig.
  2. J.H. Schmidt, Karte von Ehstland 1871.
  3. C.G. Rücker, General-karte der Russischen Ostsee-Provinzen Liv-, Ehst- und Kurland, Reval 1883.
  4. A. Richter, Baltische Verkehrs und Adressbücher, Abteilung 2, Die Anderen Städte, Flecken, Hakelwerke, Ansiedlungen US. Estland, Riga 1913.

Tabeli kujul koostatud maakondlik nimestik töötati ümber rajooni nimestikuks, et võimaldada möisate inventariseerimist kaasaegse administratiivse jaotuse alusel. Selleks kasutati Eesti NSV Entsüklopeedia andmestikku, ENE märksönas-tikku "Geograafia" (Tallinn, 1964) ja Eesti NSV Statistika Keskkvalitsuse väljaannet "Eesti NSV külanöukogude ja asumi-ke rahvastik" (1972).

Rajooni möisate nimestikku täpsustati ENSV MN Riiklikus Ehituskomitees olemasoleva RPI "Eesti Maaehitusprojekti" ja RPI "Eesti Pöllumajandusprojekti" poolt vastavalt ENSV MN määrusele nr. 117, 31. märtsist 1975 ettevalmistatud vaba-riigi maa-asulate korrastamise projekti alusel.

Tingituna nöuetekohase alusmaterjali puudumisest võib möningate rajooni ääremaadel paiknevate kunagiste abimöisate, hilisemate talude kaasaegse administratiivse alluvuse s.o., rajoonilise kuuluvuse kindlaksmääramisel esineda veelgi ebatäpsusi. Absoluutse rajoonilise kuuluvuse kindlaksmäära-mine nõuab seega ka kohapealset kontrollimist, mida möisa-te inventariseerimisel tuleb teha inventariseerijale üheks ülesandeks.

Et koostatud nimestik oleks edasises töös kasutatav ka teadusliku käsituse ja analüüsi huvides, säilitati rajooni nimestikus ajalooline, kihelkondlik alajaotus ning vastavalt ka möisate saksakeelne alfabeetiline järjestus. Köite lõpus on esitatud 1. eestikeelne möisanimede register ja 2. nende kaksakeelsete möisanimede register, millele ei ole senini õnnestunud leida eestikeelseid vasteid.

Koostatud nimestiku alusel on Viljandi rajoonis 168 möisat, neist 61 peamöisaid ja abimöisiaid 107. Nimestikus on abimöisiaid märgistatud tärnikesega. Abimöisate kuuluvuse kohta mingi peamöisa alla on nimestikus märkus ainult A. Richteri aadressraamatu pöhjal.

H A L L I S T E

Saksakeelne 1	Eestikeelne 2	1798 3	1839 4	1883 5	1909 6
Abia	Abja	Abbia	Abbia	Abbia	Abia
Alt-Bornhusen	Vana-Pornuse	Alt-Bornhusen	Alt-Bornhusen	Alt-Bornhusen	Alt-Bornhusen
Alt-Karrishof	Vana-Kariste	Karrishof	Alt-Karrishof	Alt Karrishof	Alt-Karrishof
Annenhof x	Anni x	Annenhof x	Annenhof x	Annenhof x	
Buschhof x	Metsamöisa x	Buschhof x	Buschhof		
Charlottenholm x	Ägla x	Charlottenholm x	Charkottenholm x		
Felix	Veelikse		Felix x	Felix	Felix
Friedrichshof x	Ooriku x	Friedrichshöf x	Friedrichshof x		
Friedrichsheim	Vanamöisa	Wannamois x	Friedrichsheim x	Friedrichsheim	Friedrichsheim
Hallist	Halliste	Hallist			
Kamara /Friedr./x	Kamara x				Kamara x
Karlsberg	Kaarli x	Karlsberg x	Carlsberg x		Karlsberg
Karlshof x	Saate x	Karlshof x	Carlshof x		
Killimois x	Kille x	Killimois x	Killi x		
Minchenshof x	Ülemöisa x		Minchenshof x		
Neu Bornhusen	Kaubi	Neu Bornhusen	Neu Bornhusen	Neu Bornhusen	Neu Bornhusen

1	2	3	4	5	6
Neu Karrishof	Uue-Kariste		Neu Karrishof	Neu Karrishof	Neu Karrishof
Penneküll	Penuja	Penneküll	Penneküll	Penniküll	Penneküll
Rakkitse /Neu Karrishof/ x	Rakitse x				Rakkitse
Sachsenwald /Karlsberg/ x					Sachsenwald x
Sikka x	Sika x	Sikka x	Sikka x		
Sitena x		Sitena x			
Wilhelminenshof		Wilhelminenshof			

VÄIKE - JAAANI

1	2	3	4	5	6
Carolinenhof x	Karjamöisa x		Carolinenhof x	Carolinenhof x	
Kallesar x	Kalle x		Kallesar x		
Kowita x	Koovita x	Kowita x	Kowita x		
Ojõ x	Oja x	Ojõ x			
Pajusby	Paenaste	Pajusby	Pajusby	Pajusby	Pajusby
Peofer /Woisek/ x	Pägvere x	Peofer x	Peofer x	Peofer x	Peofer x
Seehof x	Oiu x		Seehof x	Seehof x	
Soosaar	Soosaare	Sosar	Sosar	Soosaar	Soosaar
Sussifer x	Susivere x		Sussifer x		
Waibla /Woisek/ x	Vaibla x		Vaibla x		Waibla x

S U U R E - J A A N I

1	2	3	4	5	6
Aimel	Aimla	Aimel	Aimal	Aimel	Aimel
Enge	Enge	Enge	Enge	Enge	Enge
Hilbako x	Ilbaku x		Hilbako		
Jaskamois	Jaska	Jeska	Jeska	Jeskamois	Jaskamois
Julga x	Julga x		Julga x		
Jürrison /Lehova/x					Jürrison x
Kantzo x	Kaansoo x				
Karjamois /Ollustfer/x	Karjamöisa x		Kaiwan x		Karjamois x
Kassi x	Kassi x		Kassi x		
Kurremeggi x	Kure x		Kurremeggi x		
Lachmes	Lahmuse	Lahmes	Lachmes	Lachmes	Lachmes
Lehova	Löhavere	Lehhowa	Lehhowa	Lehowa	Lehova
Neu Lehhowa x	Udu x		Neu Lehhowa x		
Nawwast	Navesti	Nawwast	Nawwast	Nawwast	Nawwast
Ollustfer	Olustvere	Ollustfer	Ollustfer	Ollustfer	Ollustfer
Osjo x		Osjo x			
Räka x	Räka x	Räka x	Recka		t

1	2	3	4	5	6
Surgefer	Sürgavere	Surjefer	Surgifer	Surgifer	Surgefer
Taifer	Talvere	Taifer	Taifer	Taifer	Taifer
Väljaotsa /Lehova/x	Väljaotsa x		Stadenshof x		Väljaotsa x
Wastemois	Vastemōisa	Wastemois	Was temois	Wastemois	Wastemois
Woistfer /Surgefer/x	Reegoldi x	Weibstfer	Weibstfer	Weibstfer	Woistfer
Hofl. x	Reegoldi x	Hofl. x			

K A R K S I

Saksakeelne 1	Eestikeelne 2	1798 3	1839 4	1883 5	1909 6
Annist X	Aniste X	Annist X			
Böcklershof	Pöogle	Böklershof	Böcklershof	Böklershof	Böcklershof
Catrinenhof X	Kadrina X		Catrinenhof X		
Friedricshof X		Friedricshof X			
Hohenlinde /Karkus s./ X	Tauga X		Lindenöh X		Hohenlinde X
Kahli /Pollenhof/ X	Kaali X				Kahli X
Karkus-schloss	Karksi	Karkus	Karkus	Karkus	Karkus-schloss
Kiwwest X	Kiviküla X	Kiwwest X			
Koras X	Kooruse X		Koras X		
Lilli /Pollenhof/ X	Lilli X	Ottenhof X	Ottenhof X		Lilli X
Liwako /Karkus s./ X	Liivaku? X				Liwako X
Pappenhof X	Papimõisa X	Pappimois X	Pappenhof X		
Pollenhof	Polli	Pollenhof	Pollenhof	Pollenhof	Pollenhof
Wenneküll /Pollenhof/ X	Veneküla X	Wennemois X	Wenneküll X		Wenneküll X

P A I S T U

Saksakeelne	Eestikeelne	1798	1839	1883	1909
1	2	3	4	5	6
Aiddehhof	Aidu	Aidenhof	Aidenhof	Aidenhof	Aidenhof
Annenhof x	Anne x	Annenhof x	Annenhof x		
Euseküll	Õisu	Eusiküll	Euseküll	Euseküll	Eusekill
Heimthal	Heimtali	Heimthal	Heimthal	Heimthal	Heimthal
Heinrichshof x	Hendriku x	Hinrichshof x	Heinrichshof x		Heinrichshof x
Holst ^F ershof	Holstre	Holst ^F ershof	Holst ^F ershof	Holst ^F ershof	Holst ^F ershof
Karlsberg x /Euseküll/	Kaarli x	Karlsberg x	Carlsberg x	Carlsberg	Karlsberg x
Kersel	Loodi	Kersel	Kersel	Kersel	Kersel
Lieschenshof	Ranko?	Lieschenshof			
Maddis x	Madise x		Maddis x		
Marne /Heimthal/x	Marna x	Marna x	Merna x		Marne x
Morne	Morna		Morne x	Morne	Morne
Pauska x /Schwarzhof/	Pauska x				Pauska x
Peterfeld x /Heimthal/	Peetri x	Peterfeld x	Peterfeld x		Peterfeld x

1	2	3	4	5	6
Pirmast x	Pirmastu x	Pirmast x			
Punna x			Punna x		
Schwarzhof	Vardi	Schwarzhof	Schwarzhof	Schwarzhof	Schwarzhof
Tembi x		Tembi x			
Tombi x	Tombi x	Tombi x			
Tuhhalane	Tuhalaane	Tuhhalan	Tuhhalan	Tuhhalan	Tuhhalane
Umbaro /Morne/x	umb <u>er</u> x				Umbaro x
Weisenhof x	Vasila x	Weisenhof x	Weissenhof x		
Willust	Pahuvere	Willust	Willust	Willust	Willust

P I D L I S T V E R E

1	2	3	4	5	6
Allik x	Allika x		Allik x		
Arrosar	Arusaare	Arrosar	Arrosar ^{a/}	Arrosar ^{a/}	Arrosar ^{a/}
" hofl. x	Arusaare x	" hofl. x			
Hinrichshof x	Kangrusaare x	Hinrichshof	Heinrichshof x		
Kihno x	Kihnu x		Kihno		
Loper	Loopre	Loper	Loper	Loper	Loper
- Reppo x	Räpu x		Reppo x		
Sawiauk x	Saviaugu x				
Wolmarshof	Köö	Wolmarshof	Wolmarshof	Wolmarshof	Wolmarshof
Wöchma x	Vöhma x			Wöchma x	

H E L M E

1	2	3	4	5	6
Karolinenhof /Kerstenhof/ x					Karolinenhof x
Kerstenhof	Kärstna	Kerstenhof	Kerstenhof	Kerstenhof	Kerstenhof
Murrikatz x	Murikatsi x	Murrikas	Murrikas	Murrikatz	Murrikatz x

R Ö N G U

Saksakeelne	Eestikeelne	1798	1839	1883	1909
Julenhof x	Juula x		Julenhof x		
Kallast x	Kallaste x		Kallast x		
Kanepäh /Uddern/x	Kanepi x		Kanepa x		Kanepäh x
Keddo x		Keddo x			
Alt- und Neu Kirrumpäh	Vaha Kirepi = =Uue Kirepi	Alt Kirrepa Neu Kirrepa	Alt Kirrepäh Neu Kirrepäh	Kirrepäh	Alt- ~~Kirrepäh~~ und Neu Kirrumpäh
- Klein Kirrumpäh x ¹¹	Väike Kirepi x			Klein Kirrepäh x	Klein Kirrempäh x
Ringen Schloss	Röngu loss	Gross Ringen	Schloss Ringen	Schloss Ringen	Ringen Schloss
Klein Ringen	V.-Röngu	Klein Ringen	Klein Ringen	Klein Ringen	Klein Ringen
Ringen Hofl. x	Röngu x	Ringen Hofl.			
Uddern	udderna	uddern	uddern	uddern	uddern
u		11			

W

T A R V A S T U

Saksakeelne 1	Eestikeelne 2	1798 3	1839 4	1883 5	1909 6
Alt-Suislep	Vana-Suislepa	Suislep	Alt Suislep	Alt Suislep	Alt Suislep
Jakobsberg x /Tavast s./					Jakobsberg x
Järweküll x /"-"/	Järveküla x	Jerweküll	Jerweküll x		Järweküll x
Jerweküll x	Järveküla	Jerweküll	Jerweküll x		
Karlshof x /"-"/					Karlshof x
Koggoli x	Koguli x	Koggoli x	Kogul x		
Kurresaar	Kyressaare	Kurresaar	Kurresaar	Kurresaar	Kurresaar
Mucko x	Mukku x	Mucko x			
Neu-Suislep	Uue-Suislepa		Neu Suislep	Neu Suislep	Neu Suislep
Orrawa x	Örava x		Orrawa x		
Ranna x	Randa x	Randa x	Ranna x		
Retzina x	Retsniku x		Retzina x		
Rodo x	Roodi x	Rahdo x	Rodo x		
Saaremois	Saare	Sare x	Saaremois	Saaremois	Saaremois
Segga /Tavast S./x					Segga x

41

1	2	3	4	5	6
Tarwast-Schloss Worroküll	Marvastu Vooru	Tarwast Worokül	Tarwast Woroküll	Tarwast Worroküll	Tarwast-Schloss Worroküll

V I L J A N D I

1	2	3	4	5	6
Alt-Tennasilm	Väike-Tänassilma	Alt Tennasilm	Alt Tennasilm	Alt Tennasilm	Alt-Tennasilm
Alt-Woidoma	Vana-Vöidu	Woidoma	Woidoma	Alt-Woidoma	Alt-Woidoma
Fellin-schloss	Viljandi loss		Fellin	Fellin-schloss	Fellin-schloss
Gabeltheilung x				Gabeltheilung x	
Unti x	undi x	Hundi x	Unti x		
Kallo /Neu Woidoma/x					Kallo x
Karrol x		Karrol x			
Laose /Alt-Woidoma/x Laose x					Laose x
-Leiaro /Neu -"- /x					Leiaro
Mechma			Mechma		
Moori x/Neu-Woidoma/ Moor x					Moori x
Musta /Fellin-schl./x Musta x					Musta x
Neu Perst x	Uue-Pärsti x	Neu Perst x	Perst	Perst	
Neu Tennasilm	Uue Tänassilma	Neu Tennasilm	Neu Tennasilm	Neu Tennasilm	Neu Tennasilm
-"- Hofl.x	Uue-Tänassilma x	Neu Tennasilm	Hoflage x Hofl.x		
Neu Woidoma	Karula	Neu Woidoma x	Neu Woidoma	Neu Woidoma	Neu Woidoma
Ninigal	Päri	Ninigal	Ninigal	Ninigal	Ninigal

1	2	3	4	5	6
Nödingshof x	Nöödingu x	Nöding x	Nödingshof x	Nödingshof x	
Ojo /Alt-Woidoma/x	Oja				Ojo
Alt Perst x	Pärsti	Perst	Alt Perst x		
Petershof x	Peetrimõisa x	Petershof x	Peterhof x	Petershof x	Petershof x
Rebbase x	Rebase x		Rebbase x		~~Rebbase~~
Reino /Fellin-schl./x	Reino x				Reino x
Ritsi /Ninigal/x	Ritsu x				Ritsi x
Tomuska /Fellin-s./x	Tomuski x				Tomuska x
Tustenhof	Tusti x	Tusti x	Tustenhof x		Tustenhof
Welketa	Välgita	Welketa	Welketa	Welketa	Welketa
Woibst x	Võistre x	Weibstfer Hofl.?x	Woibst x		
Wierats	Viiratsi	Wieratz	Wieratz	Wieratz	Wierats
Witasse x		Witasse x			
Gr.-Köppo	S.-Köpu	Köppo	Gr.Köpp <u>o</u>	Gr.Köpp <u>u</u>	Gr.Köppo
Kl. Köppo	V.-Köpu		Kl.Köppu	Kl.Köppu	Kl.Köppo
Pujat-Lapinsky	Puiatu	Pugat	Pujat	Pujat	Pujat-Lapinsky
	Pinska x	Leppinski x	Leppinsky		
Supsi x	Supsi x	Supsi x	Supsi x		Supsi x

EESTIKEELNE MÖISANIMEDE REGISTER

Abja	-	Halliste
Aidu	-	Paistu
Aimla	-	Suure-Jaani
Allika	-	Pilistvere
Aniste	-	Karksi
Anne	-	Paistu
Anni	-	Halliste
Arusaare	-	Pilistvere
Arusaare	-	Pilistvere
Enge	-	Suure-Jaani
Halliste	-	Halliste
Heimtali	-	Paistu
Hendriku	-	Paistu
Holstre	-	Paistu
Ilbaku	-	Suure-Jaani
Jaska	-	Suure-Jaani
Julgla	-	Suure-Jaani
Juula	-	Rõngu
Järveküla	-	Tarvastu
Järveküla	-	Tarvastu
Kaali	-	Karksi
Kaansoo	-	Suure-Jaani
Kaarli	-	Halliste
Kaarli	-	Paistu
Kadrina	-	Karksi
Kallaste	-	Rõngu
Kalle	-	Väike-Jaani
Kamara	-	Halliste
Kanepi	-	Rõngu
Kangrusaare	-	Pilistvere
Vana-Kariste	-	Halliste
Uue-Kariste	-	Halliste
Karjamöisa	-	Väike-Jaani
Karjamöisa	-	Suure-Jaani
Karksi	-	Karksi

Karula	- Viljandi
Kassi	- Suure-Jaani
Kaubi	- Halliste
Kihnu	- Pilstvere
Kille	- Halliste
Uue-Kirepi	- Rõngu
Vana-Kirepi	- Rõngu
Väike-Kirepi	- Rõngu
Kiviküla	- Karksi
Koguli	- Tarvastu
Kooruse	- Karksi
Koovita	- Väike-Jaani
Kure	- Suure-Jaani
Kuressaare	- Tarvastu
Kõo	- Pilstvere
Suur-Köpu	- Viljandi
Väike-Köpu	- Viljandi
Kärstna	- Helme
Lahmuse	- Suure-Jaani
Laose	- Viljandi
Liivaku	- Karksi
Liivi	- Karksi
Loodi	- Paistu
Loopre	- Pilstvere
Löhavere	- Suure-Jaani
Madise	- Maistu
Marna	- Paistu
Metsamõisa	- Halliste
Morna	- Paistu
Moori	- Viljandi
Mukku	- Tarvastu
Murikatsi	- Helme
Muste	- Viljandi
Navesti	- Suure-Jaani
Nöödingu	- Viljandi
Oiu	- Väike-Jaani
Oja	- Väike-Jaani
Oja	- Viljandi

Olustvere	- Suure-Jaani
Orava	- Tarvastu
Ooriku	- Halliste
Paenaste	- Väike-Jaani
Pahuvere	- Paistu
Papimõisa	- Karksi
Pauska	- Paistu
Peetri	- Paistu
Peetrimõisa	- Viljandi
Penuja	- Halliste
Pinska	- Viljandi
Pirmastu	- Paistu
Polli	- Karksi
Vana-Bornuse	- Halliste
Püiatu	- Viljandi
Päävere	- Väike-Jaani
Päri	- Viljandi
Pärsti	- Viljandi
Uue-Pärsti	- Viljandi
Pöögle	- Karksi
Rakitse	- Halliste
Randa	- Tarvastu
Rebase	- Viljandi
Reegoldi	- Suure-Jaani
Reegoldi	- Suure-Jaani
Reino	- Viljandi
Retsniku	- Tarvastu
Ritsu	- Viljandi
Roodu	- Tarvastu
Rõngu	- Rõngu
Rõngu	- Rõngu
Väike-Rõngu	- Rõngu
Räpy	- Pilistvere
Rääka	- Suure-Jaani
Saare	- Tarvastu
Saate	- Halliste
Saviaugu	- Pilistvere
Sika	- Halliste

Soosaare	-	Väike-Jaani
Uue-Suislepa	-	Tarvastu
Vana-Suislepa	-	Tarvastu
Supsi	-	Viljandi
Sürgavere	-	Suure-Jaani
Süsivere	-	Väike-Jaani
Talvere	-	Suure-Jaani
Tarvastu	-	Tarvastu
Tauga	-	Karksi
Tombi	-	Paistu
Tomuski	-	Viljandi
Tuhalaane	-	Paistu
Tusti	-	Viljandi
Uue-Tänassilma	-	Viljandi
Uue-Tänassilma	-	Viljandi
Väike-Tänassilma	-	Viljandi
Uderna	-	Rõngu
Udu	-	Suure-Jaani
Umbaru	-	Paistu
Undi	-	Viljandi
Vaibla	-	Väike-Jaani
Vanamõisa	-	~~MÄÄRÄKK~~ Halliste
Vana-Võidu	-	Viljandi
Vardi	-	Paistu
Vasila	-	Paistu
Vastemõisa	-	Suure-Jaani
Veelikse	-	Halliste
Vepeküla	-	Karksi
Viiratsi	-	Viljandi
Viljandi	-	Viljandi
Vooru	-	Tarvastu
Võhma	-	Pilistvere
Võistre	-	Viljandi
Välgitä	-	Viljandi
Õisu	-	Paistu
Ägla	-	Halliste
Ülemõisa	-	Halliste

SAKS AKEELSETE MÖIS ANIMEDE REGISTER

Friedrichshof	-	Karksi
Gabeltheilung	-	Viljandi
Jakobsberg	-	Tarvastu
Jürrison	-	Suure-Jaani
Kalle	-	Viljandi
Karlshof	-	Tarvastu
Karolinenhof	-	Heikme
Karrol	-	Viljandi
Keddo	-	Rõngu
Leiaro	-	Viljandi
Lieschenhof	-	Paistu
Osjo	-	Suure-Jaani
Segga	-	Tarvastu
Sitena	-	Halliste
Tembi	-	Paistu
Wilhelminen Hof	-	Halliste
Witasse	-	Viljandi